

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
20:26	19:47	18:46	תל אביב
20:30	19:50	18:44	ירושלים
20:26	19:47	18:46	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

מתיקות התורה

למה אנשים לא מרגישים את המתיקות הטמונה בתוך התורה הקדושה?

מילה טובה

התכונה המשותפת של כלנו באשר אנחנו, הפנינה הבולטת והיפהפיה שזכינו בה, היהלום שבכתרו של עם ישראל, הוא ללא ספק הרצון והחשק של כל יהודי לסייע ליהודי אחר, לתמוך באח בעת צרה, זונקודה מרכזית בהווה היהודית, עד שהיא אפילו מעוררת קנאה בין אומות העולם. התחושה של כל יהודי שהוא אחראי לפחות במידת מה לגורלו של רעהו, שהוא רוצה לעשות הכל כדי להיטיב עמו, שהוא מוכן להקריב מעצמו כדי לסייע לזולתו - היא חלק מהחיים שלנו, בוערת בנפשנו, ומקור אנרגיה משמעותי בחיינו.

אלא שלא תמיד זה פשוט. כולנו היינו רוצים בכך ושואפים לכך, אבל האם מצבנו האישי, הכלכלי או המשפחתי, מאפשרים זאת? האם לכל אחד יש את הפנאי הדרוש? האם לכולנו יש את כוחות הנפש או את הכישורים? האם נוכל לסייע לזולתנו במצב שלנו, כפי שאנחנו, עם המגבלות שלנו? הבשורה היא שכן, ועוד איך. יש משהו שכולנו יכולים לעשות, משימה פשוטה וקלה שכולנו יכולים לעמוד בה, שכל יהודי - בכל גיל, מקום ומצב - יכול לבצע, ולהיטיב מאוד מאוד לזולתו, עד כדי שינוי היסטורי בגורלו ובעתידו. יש משהו שהוא ממש קל לביצוע, לא עולה כסף, לא דורש כוחות נפש נדירים, לא זקוק למבועי עוצמה ייחודיים, הוא ממש בהישג ידו של כל אחד מאיתנו, כולנו יכולים לעמוד בו ולבצעו באופן נפלא - - - מילה טובה!

להגיד לאדם מילה טובה, שלום חייכני, מחמאה כנה, אמירה משבחת. מילה טובה - משפט קצר, התייחסות מכבדת, אפילו שבח סתמי המעיד על הערכה. מילה טובה אחת - בכוחה להפוך עולמות, לשנות גורלות, להציל דורות. מילה טובה - עשויה להתברר כהצלת נפשות, נקודת המראה לעתיד טוב בהרבה, כרגע מכונן באישיות של הזולת! (הרב אשר קובלסקי)

ה', שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו". הנפש של דוד בכלות הנפש להיות בחצרות בית ה' הנשמה היא רוחניות, תורה תפילין ושבתי, לכן אומר טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף הרי זה האוכל של הנשמה כסף וזהב זה לגוף, זה כלה. "אך טוב וחסד ידפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאורך ימים" - שמחתי באומרים לי בית ה' נלך. כי אין דבר שמשמח את האדם וממלא אותו כמו התורה, אין מקום בעולם שאדם ירגיש סיפוק ואושר כמו בבית המדרש, בחורי ישיבה ששוקדים על לימודם לומדים 12 שעות עד מאוחר בלילה מתוך סיפוק עליון הולכים לישון.

יש לי מיליארדים של דולרים בכל הבנקים של העולם, בשוויץ ובכל העולם. מה ביני למילארדרים האחרים? כשהם ישתמשו בכל מה שיש להם גם אני אשתמש...

בישיבות הקדושות לומדים מאות תלמידים כמו אריות ועמלים בתורה, אנשים לא מבינים איזה כח מושך את אותם מאות תלמידים לעמול בתורה - זה כי הם לא יודעים את כח התורה!

יש ששואלים למה אני לא מרגיש כלום את קדושת התורה. האריז"ל אומר שכל מי שלומד תורה יורד עליו אור עליון אבל הוא לא מרגיש כי הוא עטוף במחצלות של חטאים שמבטלים ממנו את הרגשה הרוחנית, אדם הוא מלא עוונות וחטאים איך הוא יכול להרגיש כך את האור העליון, קודם סור מרע, תקדש את עצמך, ואז תוכל להרגיש את האור העליון. ובאמת כפי קדושת האדם העושה המצוה כך גדול האור של המצוה, האור מגיע אבל אתה מולךך. כמו שכתוב [ישעיה פרק נט] (ב) כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הֵיוּ מְבַדְּלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִקְטִירוּ כְּנִים מִכֶּם קִשְׁמוֹעַ; כִּמוֹ אִדָּם שִׁמְכָסָה אֶת חִלּוֹנוֹת הַבַּיִת בְּנִירוֹת אֲטוּמִים וְהוּא שׂוֹאֵל לִמָּה קִרְנֵי הַשֶּׁמֶשׁ לֹא חוֹדְרִים! איך אפשר להרגיש נועם העליון אם הגוף מגושם.

האריז"ל היה מייעץ לבעלי תשובה שהיו רשעים ורוצים לחזור למוטב, שילמדו כל יום חצי שעה זוהר. צריך להבין שזוהר עצמו סתום הקורא אותו אינו קורא קבלה זהר זה כמו חשמל מכוסה, הקריאה עצמה מקדש את האדם ומטהרת אותו. אבל ספרי הקבלה הם כמו חשמל מגולה וצריך להזהר מאד להיות ראוי וטהר לב לעלות להר ה'. הזהור מזהיר, מצחצח ומבריק נשמת האדם. שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

מעשה באדם אחד שיצא לארץ רחוקה, כמה ימים לא אכל לא שתה, אבל כולם היו עניים לא ידע היכן יוכל להשיב את נפשו, הוא שאל מישהו היכן יש כאן אדם שאפשר להתארח אצלו? אמרו לו יש כאן אחד עשיר גדול אבל הוא גם קמצן גדול, אבל יש לנו עצה בשבילך, הוא במקורו מהעיר פלונית ואוהב לשמוע סיפורים על העיר ועל המשפחה שלו שגרים שם, אם הוא ישמע שאתה משם הוא יקשיב לך, היה זה שעת צהריים בזמן שהעשיר אוכל, השלחן היה עמוס בבשרים ומאכלים ערבים, כששמע העשיר שהאיש מהעיר של מהורים שלו שמח מאד כי רצה לשמוע דרשות שלום מהורים שלו והמשפחה שלו. העשיר היה קמצן את האוכל הטוב שם קרוב אליו ואת המרק השקוף והדליל שם קרוב ליד האורח. התחיל העשיר לאכול ושאל מה שלום אבא שלי? אמר לו האורח תוך כדי שהוא אוכל "אבא שלך מת", האיש השתנק בבכי, ושאל ומה שלום אמא שלי? "אמא שלך?" שואל האורח אתה לא יודע? היא גם מתה. העשיר מיילל בבכי, ושואל אותו ומה שלום האחים והאחיות שלי? אמר לו האורח גם הם מתו!! העשיר מיילל בבכי ושואל אותו מה קרה שכולם מתו, האורח שכבר הספיק לגמור את הצלחות אמר לו "כשאני רעב כולם מתים".

כשהנשמה רעבה כל העולם מת, אין בילויים ואין משחקים ואין כלום - אם היא לא מקבלת את האוכל שלה הלא מת אין טעם בשום דבר אחר, כשאדם לומד תורה הנשמה מאושרת! נותנים לאדם נגן למלאת אותו, יש אדם שממלא אותו ויש אדם שעוטר אותו בטפטים. נותנים לך נשמה תמלא אותו בתורה ומצוות ומעשים טובים, ואל תעטוף אותה בטפטים בכל מיני בגדים ותשכח למה באת לעולם!

למה דומה חילונו? למי שמאד צמא לוקח כוס מים ובמקום לשים בפה הוא שם בכיס של החליפה, הבשר הוא רק בגד הנשמה היא האדם, וכמו שאומר הזהר על הפסוק "על בשר אדם לא יסך", הבשר זה רק העטיפה של האדם, הוא רק כמו בגד לעיקר האדם שזה הנשמה. כשאדם ממלא את הנשמה במצוות ומעשים טובים הוא מרגיש מלא.

דוד המלך היה עשיר או עני? הוא היה עשיר! מלך! ומה אומר דוד המלך בתהילים? "לוֹלֵי תוֹרַתְךָ שְׁעִשְׂעִי אֶז אֲבַדְתִּי בְעֵינַי". אלא שימו לב, אדם שחסר לו הוא נקרא עני, לכן אמר דוד המלך ע"ה "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף", "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות

זכות החיזוק והקריאה בעלון

לעילוי נשמת שלמה בן ג'ון ג'ון, סיגלית בת חנה, חן בן חיה, יואב בן חנה
להצלחת אסף בן חיה, רועי בן דינה, אלעד בן עמה, אלדד בן ירדנה
לרפואת מורנו ורבנו הרב דניאל זר בן רבקה, צורי בן רחל, יהושע בן גאולה
לזש"ק בנימין בן חסיבה, אלדד בן חוה, ספיר בת עליזה, לילך בת עליזה

גם אתם רוצים להקדיש זכות של אלפי עלונים להצלחה, לרפואה, לזש"ק או לעילוי נשמת יקירכם?

התקשרו עכשיו:

03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

המתנה - מתנה!

והרב קרלנשטיין היה הראשון בתור. חיפשו אותו וכמובן לא מצאו, אז השתילו את הכליה בגופו של חולה אחר שהמתין בתור.

כעבור שעה סיים הרב להתפלל והלכנו לאכול ארוחת בוקר. הרב הביט בי ושאל מדוע פני נפולות, ועניתי לו שהכל בסדר. לאחר דקות אחדות אמר הרב: "לפי מראה הפנים שלך אני יודע שקרה משהו. ספר לי מה קרה". השפלתי את מבטי וסיפרתי לרב שבגללי ירדה לטמיון המתנה של שנתיים וחצי. ציפיתי שהרב יגער בי, אבל להפתעתי המוחלטת הרב קם ממקומו והחל לשיר ולרקוד ולשבח את ה' על הנס שהתרחש עמו. לא הבנתי על איזה נס הרב מדבר. הרב אמר: "כל מה שקורה הכל מה'. ה' שלח אותך וכל מה שקרה מאו ועד לרגע זה הכל מושגח מה' יתברך, מכיון שהכליה במנהטן אינה שייכת לי אלא למישהו אחר, ועל זה אני מודה לה". נפעמתי מהרב ומהמידות המיוחדות שבו.

לאחר שלושה חודשים עבר הרב את הניתוח בהצלחה ושב לארץ למשפחתו. עניין אותי מאוד מה קרה עם תרומת הכליה במנהטן שהיתה אמורה להיות מושלת בגופו של הרב. מסתבר שבתאונת הדרכים נהרג אדם שיכור שהיה חתום על תרומת איברים, ולקחו את הכליה שלו והשתילו בחולה כליה, אלא שהכליה של התורם לא היתה בריאה והמושלת נפטרה. זאת אומרת שאם הכליה היתה מושלת בגופו של הרב סיכוי גבוה שהרב לא היה נשאר חי.

במשך שלושים שנה קיים הרב סעודת הודיה לה' בתאריך שבו טסנו לסן פרנסיסקו. הרב אמר שבתאריך הזה ה' הציל אותנו מהשתלה של כליה שאינה שייכת לו.

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר נכנסו לאתר 'שיבת אור דוד'

שתתקשר לאשתך ותשאל אותה לדעתה". התקשרתי לאשתי וסיפרתי לה את צו השעה. כשהיא הבינה שמדובר בסיוע לגאון הרב קרלנשטיין, היא התרגשה ואמרה שמבחינתה זה בסדר גמור שאיעדר מהבית עד שהרב יהיה אחרי הניתוח. היא הוסיפה וביקשה שלפני שאנחנו עוזבים את בית החולים במנהטן אשאיר בבית החולים את מספר הטלפון שלה, כי אולי תגיע כליה לתרומה וכדאי שיהיה לבית החולים למי להתקשר. היא ביקשה שברגע שאגיע לבית המלון בסן פרנסיסקו אצור איתה קשר ואשאל אותה אם התקשרו מבית החולים, וכך אכן עשיתי. עדכנתי את בית החולים במספר של עבור הרב ראובן קרלנשטיין.

טסנו לסן פרנסיסקו והגענו למלון בשעה שלוש לפנות בוקר. הייתי עייף מאוד וכך גם הרב. שכרנו שני חדרים ואמרתי לרב שכדי לשמור על פרטיותו יש לו חדר משלו. הרב הודה לי מאוד. נכנסתי לחדר ונזכרתי בהבטחה שלי לאשתי, להתקשר אליה ולשאול אם הגיעה תרומה של כליה עבור הרב בזמן שהיינו במטוס. אמרתי לעצמי: 'כבר שנתיים וחצי הרב מחכה לתרומה, ודווקא בשעות שאנחנו במטוס היא תגיע?' העייפות הכריעה אותי ונרדמתי. בשעה שבע בבוקר נשמעו נקישות חזקות על הדלת. הייתי אפוף שינה, קמתי ופתחתי את הדלת. אחד ממנהלי המלון עמד שם ושאל אם אני מכיר רב יהודי שצריך לעבור השתלת כליה. עניתי שכן, ומנהל המלון אמר: "אני לא יודע מי זה הרב היהודי, אבל כל סן פרנסיסקו מחפשת אתכם. קיבלתי הודעה שברגע שאני מוצא אותך עלי להגיד לך להתקשר לאשתך". התקשרתי לאשתי, והיא גערה בי ושאלה למה לא התקשרתי כפי שהבטחתי. מסתבר שבזמן שהיינו במטוס היתה תאונת דרכים במנהטן והגיעה תרומת כליה,

המקרה התרחש לפני שלושים שנה, אולי קצת יותר. אני עסקן המסייע ליהודים רבים בתחום הרפואה, ובאותה תקופה הייתי בדרכי לבית החולים הגדול במנהטן לסייע ליהודי בצרה. כשהגעתי לבית החולים עשיתי את כל הפעולות כדי לעזור ליהודי, וכשסיימתי התכוונתי לצאת מבית החולים ולהמשיך בדרכי. בדרך ליציאה מבית החולים הבחנתי פתאום ביהודי בעל צורה הממתין בתור. הלכתי לכיוונו, וככל שהתקרבתי אליו הבנתי שאני מתקרב לאחד מגדולי הדור. כל כך התרגשתי באותם רגעים שהבנתי שאני עומד לצידו של הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל. בירכתי את הרב ושאלתי מה הסיבה שביגנה הוא נמצא בבית החולים. הרב ענה שהוא ממתין בתור להשתלת כליה, והוא הגיע לבית החולים לבדיקות, לאחר שנתיים וחצי של המתנה בתור הגיע הזמן שברגע שתגיע כליה לתרומה הוא יהיה החולה הראשון בתור להשתלה.

שמעתי את דבריו ולא האמנתי למשמע אוזני. שאלתי את הרב "הרב ממתין שנתיים וחצי בתור להשתלת כליה?" הרב הנהן לאישור. שאלתי את הרב: "ואיפה המשפחה של הרב?" הרב ענה: "בבני ברק". שאלתי: "והרב לא ראה את המשפחה שלו שנתיים וחצי?" הרב שוב הנהן בהסכמה. אמרתי לרב שאני עסקן רפואי ויש לי קשרים בבית החולים בסן פרנסיסקו, ובתוך שלושה חודשים של המתנה הרב יוכל להיות אחרי הניתוח של השתלת הכליה. הרב הודה לי אבל אמר שהוא מעדיף להישאר במנהטן, מכיון שהוא כבר התרגל למקום. יש כאן משפחה שמארחת אותו ובית כנסת קרוב, והוא מעדיף להישאר כאן כי בסן פרנסיסקו הוא אינו מכיר אף אחד.

אמרתי לרב שאני אשמח להישאר בחברתו, ולסייע לו עד שהניתוח יעבור בשלום. הרב הביט בי ואמר: "ומה עם המשפחה שלך? כך פתאום תעזוב אותם לשלושה חודשים? אני מבקש

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריהם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

חייגו עכשיו:

03-61-50-203

*ההפצה הינה במחיר סמלי

הכנות לחג הפסח כללים להגעת כלים

- א.** לפני שמכשירים את הכלים צריך לנקותם שיהיו נקיים מכל לכלוך.
- ב.** כלי מתכות, עץ ופלסטיק אפשר להכשיר, אבל כלי חרס, חרסנה ופורצלן אין מועיל להם הגעלה ואין להשתמש בהם בפסח.
- ג.** כלי חרס שהשתמשו בהם רק בצונן מותר להשתמש בהם בפסח ע"י שטיפה וניקיון בלבד (חזו"ע ע"מ קמ"ט).
- ד.** כלי זכוכית לא צריכים הכשר אלא רק ניקיון בלבד, ולאשכנזים אסור להשתמש בהם ואף לא תועיל להם הגעלה.

כיצד מכשירים את הכלים לפסח

א. בהגעלת כלים צריך שיהיו המים רותחים ויעלו בעבוע, אם יש ברגים צריך לפרקם לפני ההגעלה, בחריצים צריך לנקות היטב, חלודה עבה לגרד אותה או לשרוף ע"י ברנר, וכשמכניס את הכלי עדיף להמתין 3-4 שניות ולא להוציא מיד. לאחר ההגעלה ישים הכלי במים קרים או ישפוך עליו מים קרים (ויש עוד כמה דינים בזה). ואדם שגר במקום שאין הגעלת כלים, ישים מים עד סוף הכלי וע"י שירתחו המים ויבעעו יגלשו המים וזו תהיה ההגעלה שלו. ואת המכסה יכניס כמה פעמים עד הקצה. וב"ה היום רוב המועצות הדתיות בארץ דואגות לציבור שיהיה להם יום שבו אפשר להגעיל את הכלים ולהכשירם מחמץ לפסח.

מצות ארבע כוסות

א. בליל פסח יש מצות ארבע כוסות, ושמקדש בעל הבית כולם תופסים את הכוס שלפניהם ומכוונים לצאת ידי חובה מצות קידוש ומצות כוס ראשונה, ובעל הבית מכוון להוציאם בברכת הקידוש.

ב. הכוס צריכה להיות נקיה, מלאה, לא פגומה, ומכילה לפחות רביעית שהיא 81 סמ"ק (ש"ע קפג).

ג. יש להקפיד לשתות את הרביעית בבת אחת, ובדיעבד אם שתה רוב רביעית שזה 41 סמ"ק יצא, ואם לא עשה כן צריך לחזור ולשתות, ועוד ישתה את רוב הכוס גם אם הכוס יותר מ-81 סמ"ק, כגון שהכוס 180 סמ"ק אם שתה 81 סמ"ק שזה רביעית יצא י"ח אבל לכתחילה צריך לשתות קצת יותר מ-90 סמ"ק כדי שיהיה רוב כוס.

ד. קטן שמבין מצוה לחנכו (ש"ע תע"ב) ועדיף שישתה כאשר כתבנו אצל אדם גדול אומנם כל זה מצוה לכתחילה אבל יוכל האבא להניח לפניו את הכוס ודיו אבל ילמדו שכן ראוי לשתות.

באיזה סוג יין יוצאים י"ח ארבע כוסות?

א. צריך שיהיה יין אדום, ויין ממש עדיף ולא מיץ ענבים. מ"מ אדם שקשה לו, ובעיקר נשים, יערבבו מיץ ענבים עם יין חצי חצי, או שליש יין ושני שלישים מיץ ענבים וכדומה, כדי שיורגש האלכוהול של היין, ואם גם זה קשה יוצא במיץ ענבים אפילו לבד.

ב. עדיף יין לא מבושל ולא מפוסטר וללא סוכר, ובמיץ ענבים עדיף מפוסטר ללא סוכר.

ג. מי שסובל מבעיות סוכר יכול לשתות יין או מיץ ענבים ללא סוכר חיצוני אלא טבעי, אולם חייבים לשתות ארבע כוסות יין ולא כמו בקידוש של כל השנה שמי שלא יכול לשתות יין יכול לשתות שכר מדינה כגון עראק וכדומה (חזו"ע שבת ב עמוד תח אול"צ חב' ע' קפז משנ"ב תעב' ל"ז).

אימון אישי הרב אהרן פרידמן

ארבעת שלבי המריבה

כל אחד ואחד, בלי ספק, היה חי בשלום עם כולם - לו רק היו הדברים תלויים בו בלבד!... כן, גם 'בעל המחלוקת' הכי גדול בשכונה שלכם רוצה לחיות בשלום עם סביבתו וכל שכן עם בני משפחתו. אך מה יעשה? ובכל מקום - אפילו במשפחתו הקרובה - ישנם טיפוסים מעצבנים או לא ישרים, והם המרעילים את האווירה... 'תירוך' מסוג זה, כמובן לא מקדם אותנו לשום מקום, כי המשימה היא לחיות בשלום עם כ-ו-ל-ם, כולל טיפוסים מעצבנים!

ואם אנו לא מצליחים לעמוד במשימה זו, בהכרח שמשהו במערכת שלנו, מקשה עלינו להצליח באתגר זה. מהו?
הרגשות שלנו - שהם חוקים מאיתנו - קובעים בשבילנו איך לחיות ואיך להסתדר עם הסביבה.

להבנת העניין, הבה נערוך היכרות עם ארבעת השלבים המדרדרים אותנו אל תחתית בור המריבה. הלא המה: ציפיות < אכזבה < כעס < שנאה (הנובעת משטיפויות) < ומכאן הדרך למחלוקת קצרה.

כל ארבעת השלבים שותפים במחלוקת. אולם לא כולם קטלניים בפני עצמם. ציפיות - הרי יש לנו מכל אחד. אין זה אומר שנגיע לכדי מחלוקת עמו בשל כך. אכזבות - הרי מרוב האנשים יש לנו גם אכזבות פה ושם, ובדרך כלל זה לא יוביל למחלוקת. הגורם העיקרי המוריד אל שאול המחלוקת הוא הכעס - השלב הדומיננטי ביותר בתהליך, ואביהן של פעולות מזיקות ובלתי שקולות.

הבה נראה כיצד זה עובד: כעס הוא רגש עוצמתי ביותר, העשוי לסנוור את עיני שכלו של האדם, להניעו לפעול בלי דעת ותבונה ולעשות שגיאות נוראיות. וכמו שאמרו חכמינו ז"ל: "כל הכועס, משכח תלמודו ומוסיף טפשות, שנאמר 'כי כעס בחיך כסילים ינוח', ו'כל הכועס, אם חכם הוא, חכמתו מסתלקת ממנו'".

הכעס מופיע בעקבות ציפייה שאיכזבה. ככל שהציפייה היתה גדולה יותר האכזבה עמוקה יותר ופוחתת חלל גדול. את החלל הזה, הכעס ממלא. לעומת זאת כאשר הציפייה היתה נמוכה, אין אכזבה שתוליד כעס גדול.

בתוך המשפחה: לכל פרט במשפחה, יש מערכת חוקים לא כתובה, שלדעתו אמורה להיות מקובלת על כולם.

להורים יש מערכת שלימה של ציפיות מילדיהם, ולדידם היא כה פשוטה ומובנת, עד שיתפלאו על שהילדים אינם מבינים מעצמם שזו חובתם וכך הם צריכים לנהוג. "אחרי כל מה שעשיתי בשבילך, זה מה שהוא מחזיר?! ישאל הורה בכאב. או: "מה היא חושבת לה, שאין אבא שמחליט בבית!?"

גם לילדים יש מערכת של אמונות, חוקים וכללים, שלדעתם ההורים חייבים לנהוג לפיהם. "כאמא, היא היתה חייבת להיות שם יותר למעני!" תתלונן הבת בכאב. "פעם בחיים שאני מתחתן, והוא לא יכול לקנות לי את השטריימל שכולם קונים!?" יתרעם החתן במרירות, בשעה שההורה, מצדו, פגוע אף הוא: "איזו כפיית טובה, אחרי כל מה שקניתי וטרחתי בשבילך, הוא לא מוכן לוותר קצת כדי לחסוך לי הוצאות!"

הוא הדין לציפיות של בני הדור השני במשפחה (אחים ואחיות, גיסים וגיסות) זה מזה. לכל אחד יש משנה סדורה ומפותחת אודות כללי-התנהגות בסיסיים בעיניו, והוא מצפה שכולם ינהגו לפיהם. החוקים הללו מתפרסים על כל 'חלקי השולחן ערוך' עם 'שיעורים' מדויקים בנוגע לחובות הזולת: מה אחרים חייבים להקריב למעני כשאני זקוק להם; עד כמה הם אמורים להתפעל מהבחירות החכמות שלי בחינוך, בקניות או בעיצוב הבית, מהרעיונות שלי או מהילדים שלי...

כל אכזבה מהזולת היא בגין חריגה שלו מהכללים. מאחורי כל הכעסים והמריבות המשפחתיות, תמיד תעמוד אי שמירה של הזולת על החוקים שלי.

זכרו: הסיבה לכעסים ומריבות - ציפיות שלא מומשו!

האם במשפחות בהן לא קיים מתח בין הורים ואחים וגיסים, כולם ממלאים בשלימות, זה את ציפיותיו של זה, בהיותם דוגלים, דרך נס,

באותם כללים וחוקים? התשובה היא שלילית. אין סיכוי שיחסי הגומלין בתוך המשפחה יהיו סימטריים וימלאו את הציפיות של כל אחד ואחד מבני המשפחה.

לא רק שאין סיכוי גדול שזה יקרה, אלא שזה לא יתכן כלל, שכן יחסי גומלין לעולם אינם ניתנים למדידה מדויקת 'שקל מול שקל' ומאמץ מול מאמץ. בכל מקרה יהיה שוני בתחושת המחויבות של כל אחד ואחד כלפי זולתו, ואין סיכוי שכולם יכוונו לאותה מידת ישר ויאהזו באותה רמת הגינות.

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

מהו ביטחון ומהי השתדלות?

ולכן שעור ההשתדלות תלויה היא בשתי שאלות האלו, מהי דרגת הבוטח, ומה היא כמות הבקשה, וצריך להרבות השתדלות עד כדי שהבקשה תהיה בכדי השגת בטחוננו, לא פחות ולא יותר.

עוד למדנו מדברי הבית הלוי דהא דהרבה עשו כר' ישמעאל ועלתה בידן, הוא לפי שהרבים לקויים בחסרון שלמות מדרגת הבטחון, ולכן זקוקים הם - והתורה התירה להם - לעשות השתדלות גשמית, כדי שיהיה קל להם יותר להיות בטוחים, ושיטת רשב"י גם לר' ישמעאל נכונה הוא, אלא דכיון דאינם במדרגה הנכונה נחוץ להם מצוע ההשתדלות.

ובשם הגר"א מובא דבאותו האדם עצמו משתנה מצבו בדבר הבטחון מזמן לזמן, דפרש (בביאורי אגדות לב"ק צ"ב ע"ב) אהא דאמרי אינשי כד הוינן זוטרי לגברי השתא דקשישנא לדרדקי, וז"ל, כמ"ש במדבר (ויק"ר פכ"ה) משל התרנגלת כשהיא קטנה, אמה זנה אותה ונותנת בפיה, וכשמתגדלת ובאה לאכל עמה מכה אותה, לפי שכבר יכולה לזון את עצמה, כן כשהאדם קטן בוטח על בוראו מאד, ומנהיגו הקדוש ברוך הוא בהשגחה עצומה פרטית, וכשנתגדל, בוטח בעצמו וכמו כן ההשגחה נמעטת מעליו, כמו כן בישראל קודם הים היו מתיראין מן המצרים והיו בוטחים בה' מאד, ואחר כך כשנתמעט בטחונם נתמעט ההשגחה מעליהם, וע"ז היו במקדש הכרוכים כרביא, להיות שהקטנים הם קיום השכינה, עכ"ל.

לכן היה דוד המלך אומר אני איני משתנה, ולעולם: כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי (תהילים קלא, ב), כלומר גם כאשר הנני מלך, עשיר, גבור, חש אני כגמול הזה הבוטח באמו וחש תלוי בה.

כתב ה"בית הלוי": דהנה באמת התורה התירה לאדם ההשתדלות בצרכי גופו, וכמו שאמר הכתוב וברכך בכל אשר תעשה, וכן כתיב ואספת דגן וגו', ואמר רבי ישמעאל במסכת ברכות (דף ל"ה ע"ב) הנהג בהם מנהג דרך ארץ, ועקר הענין יש לומר דזהו כלל לאיש הישראלי שיהיה לבו שוקט ובוטח בה', והא דהתירה התורה להשתדלות, הוא משום דלא כל אדם יכול להגיע למדרגת הבטחון הגמור, וע"כ הותר לו ההשתדלות כדי שיהיה לו סיוע שיגיע למדרגת הבוטח, וצריך כל אדם לחדש לו מלאכה ועסק כדי שיהיה נקל לו לבטוח בה' כו'. ואם כן שעור ההשתדלות הנרצה אינו שוה בכל אדם, רק כל אחד לפי ערכו וכו' עכ"ל. ויעו"ש בארך דבריו.

ורבות למדנו מדברי ה"בית הלוי": ראשית, דכיון דמהות הבטחון הוא מנוחת נפש הבוטח, לכן תשתנה ההשתדלות הראויה לפי ערך הבקשה ולפי ערך הבוטח, דהגם דעצם תורת הבטחון אינה נתנת לשעורין, ואין גבול למה שאפשר להשיג בבטחון, וכמו שהארכנו לעיל, מכל מקום מחמת טבעי בני אדם נקל לו לאדם להיות בוטח כשהמבוקש קטן, ממה שיבטח כשהמבוקש גדול, הגם שאין מקום בשכל לחלוק זה, ולדוגמא מי שהוא עני שהוא נצרך מאד לפרוע שכירות ביתו, ואי אפשר לו בדרך הטבע להשיג כסף משום מקור, וכבר אזלה לגביו כל סכווי הצלחה לקבל נדבה או הלואה, ולכן הוא נפנה לבוראו יתברך ובוטח בו שימציא לו חמש מאות דולר בבטחון גמור ושלם למעלה מן הטבע. ואם נשאל לו, חכם! אם אתה כבר בוטח בה' לחמש מאות, ואין לך כל הוא אמינא באיזה אופן תשיגהו, הוי בוטח בה' למיליון דולר ותנצל מעניותך לחלוטין, וכי יש נפקא מינה לגבי הבורא בין חמש מאות למיליון. - והאמת הוא, דאכן לגבי הבורא אין חלוק, אבל לגבי הבוטח יש חלוק, והוא בקטנות ערכו אינו יכול לבטח במנוחת הנפש שלמה על בוראו אלא למתנה מועטת ולא למתנה מרבה, והבן זה מאד.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

סוד ההצלחה שלך לכל השנה!

בכל שנה מחלק הרב דניאל זור למעל 1,000 משפחות 'קמחא דפסחא' - כסף לחג הפסח לקניית צרכי החג!

כתב הזוהר הקדוש:

"סוד ההצלחה של האדם כל השנה תלוי בצדקה שהוא נותן לעניים לחג הפסח, שחודש ניסן הוא ראש החודשים וכמה שאדם נותן צדקה בחודש זה משפיע לו הצלחה לכל השנה"

ניתן לתרום 'קמחא דפסחא' לעניים ע"י ישיבת אור דוד:

להתקשר למשרדי הישיבה
בטלפון: 03-570-12-12

להכנס לאתר הישיבה
בכתובת: www.Rabenu.co.il

לסרוק את הקוד ולתרום און-ליין
באמצעות Pay-Pal הבין-לאומי:

